

A KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLATRÓL

röviden a szülőknek és a diákoknak

Törvényi háttér:

2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről és a 12/2020. (II.7.) kormányrendelet

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről

A közösségi szolgálat:

Szociális, környezetvédelmi, a tanuló helyi közösségének javát szolgáló, szervezett keretek között folytatott, anyagi érdektől független, egyéni vagy csoportos tevékenység és annak pedagógiai feldolgozása”.

Mi is az önkéntesség és a közösségi szolgálat közti különbség?

Az ábra szemlélteti, hogy miközben a közösségi szolgálat a társadalmi felelősségvállalás részhalmaza, ugyanakkor az önkéntességé is, de egyikkel sem teljesen azonos. Van egy kifejezetten pedagógiai dimenziója, és ez köznevelési szerepéből fakadóan túlmutat mindkét másik fogalmon.

A Nemzeti önkéntes stratégia szerint az ÖNKÉNTESÉG definíciója a következő: „Az önkéntesség olyan tevékenység, amelyet a személy szabad akaratából, egyéni választása és motivációja alapján, a pénzügyi haszonszerzés szándéka nélkül végez más személy, személyek vagy a közösség javát szolgálva”. Sajátos értéket hordoz magában, amely megkülönbözteti a fizetett munkától. Önmagában jó és értékes, egy mód, mellyel képessé tehetjük az állampolgárokat, hogy aktív szerepet vállaljanak mind tágabb földrajzi, mind szűkebb érdekközösségekben, és ami egyidejűleg hasznos a támogatásra szorulóknak és az önkéntes munkát végzőknek is. Az önkéntesség az esélyegyenlőség fejlesztésének egyik eszköze, hozzájárul a szegénység, a kirekesztődés csökkentéséhez és a foglalkoztatottság növeléséhez, de nem helyettesítheti a fizetett munkaerőt.

A közösségi szolgálat és az önkéntesség nem azonos fogalmak. A két fogalom különbségei terén a legfontosabb elem a motiváció, a tevékenység végzésére vonatkozó belső indíttatás kiemelése, hiszen az önkéntes tevékenység a személy szabad akaratából valósul meg, nincsen semmilyen külső kényszerhez kötve, és végzéséért sem várható el semmilyen anyagi előny vagy ellenszolgáltatás.

A közösségi szolgálat pedagógiai célzatú kötelezettség, amelynek végzése során csak a tevékenység kiválasztásában valósulhat meg a szabad döntés, ugyanakkor az érettségi előfeltételeként valóban nem érdek nélküli. A közösségi szolgálat lehet kötelező, mert ennek

pedagógiai tartalma pontosan a szociális érzékenység erősítése. Nem tekinthető az önkéntesség klasszikus esetének, bár sok elemében azonos azzal.

A törvényi előírások:

- A középiskola a 9–11. évfolyamos tanulói számára lehetőség szerint három tanévre, arányosan elosztva szervezi meg vagy biztosít időkeretet a legalább ötven órás közösségi szolgálat teljesítésére, amelytől azonban indokolt esetben a szülő kérésére el lehet térni. **(Iskolánk sajátosságait figyelembe véve javasoljuk, hogy a közösségi szolgálatot 9-10 évfolyamban végezzék el a tanulók.)**
- A közösségi szolgálatot az adott tanuló esetében koordináló pedagógus az ötven órán belül – szükség szerint a mentorral közösen – legfeljebb öt órás felkészítő, majd legfeljebb öt órás záró foglalkozást tart.
- A közösségi szolgálat teljesítése körében egy órán hatvan perc közösségi szolgálati idő értendő azzal, hogy a helyszínre utazás és a helyszínről hazautazás ideje nem számítható be a teljesítésbe.
- A közösségi szolgálat helyszínén a szolgálattal érintett személy segítése alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb háromórás időkeretben végezhető.
- **Tanítási napokon maximum 3 óra, tanítás nélküli napokon maximum 5 óra a megengedett.**
- Figyelembe kell venni, hogy
  - 18 éves kor alatt 14 óra pihenőidőt kell két nap között biztosítani;
  - 16 éves kor alatt hetente 12 órát tevékenykedhet a tanuló 1 nap pihenéssel;
  - 16 és 18 éves kor között hetente összesen 16 órát.

Külön gondot kell fordítani arra is, ha valamilyen ok miatt a tanuló az előre jelzett időpontban mégsem tud megjelenni, erről értesítést kapjanak az érintettek.

Jelentkezési lap

A tanuló a Jelentkezési lap (lásd melléklet) kitöltésével, az általa választott tevékenység(ek) /maximum 3/ megjelölésével jelzi az iskolának a közösségi szolgálatra való jelentkezését az adott tanévben, melyet a szülő jóváhagyó aláírásával kell beadni, illetve lehet befogadni.

A közösségi szolgálat keretei között az alábbi területeken folytatható tevékenység:

a) az egészségügyi

Egészségügyi tevékenységek kórházban vagy egészségügyi intézményekben.

A kórházi közösségi szolgálati program célja a meghatározott kereteken belüli fizikai, lelki segítségnyújtás a kórházban gyógykezelés és ápolás céljából tartózkodó betegek számára.

Az tanulók a következő feladatokat láthatják el az ápolószemélyzet által jóváhagyott esetekben és módon:

- a beteg kísérete a betegszállítókkal EGYÜTT, és ha erre szükség van, várakozás a beteggel;
- segítség a beteg felültetésekor, kiültetésekor, sétáltatásakor (de nem betegmozgatás, ami ápolói feladat);
- a beteg környezetének rendben tartása, segítség az étkezésben, ivásban;
- felolvasás, beszélgetés, beteg mellett tartózkodás, a betegek meghallgatása;
- a beteg kéréseinek tolmácsolása az ápolószemélyzet felé;
- betegek és hozzátartozóik tájékozódásban való segítése;
- kórtermekbe látogatás és igény szerinti segítségnyújtás, lelki támasz nyújtása a betegnek és hozzátartozójának egyaránt;
- egyéb, az ápolószemélyzetet segítő, szaktudást nem igénylő, az önkéntesek kompetenciájába tartozó feladatok;
- orvosok és nővérek kéréseinek teljesítése a betegekkel kapcsolatban (az önkéntesek kompetenciahatárain belül, például a mobilizálásban való segítség);
- leletek és egyéb dolgok átszállítása, gyermekprogramokban való részvétel, szabadidős tevékenységek szervezésében segítség.

A kórházi önkéntes tevékenység nem szorítkozik a betegágy melletti munkára, hanem például a betegek eligazodásának segítésében, adminisztratív tevékenységek ellátásában, idegen nyelvű szak-irodalom fordításában, tolmácsolásban, a kórház területén végzett környezetgondozásban vállalt feladatokat is felöllelheti.

b) a szociális és jótékonyági,

Szociális tevékenységek

- idős emberek segítése egyénileg otthonukban (sétáltatás, bevásárlás, beszélgetés, közös főzés, takarítás, udvar rendbe tétele, favágás stb.);
- idős emberek támogatása szociális intézmény keretei között (sétáltatás, beszélgetés, szoba rendezése, étkezésben segítség, ágynemű áthúzása);
- felolvasás, beszélgetés, egyéb, a mentális egészséget támogató tevékenységek;
- egyéb szociális tevékenység.

c) az oktatási,

Oktatási tevékenységek

- korrepetálás alsóbb évfolyamokon, gyermekotthonban, sajátos nevelési igényű intézményben;
- bölcsődékben, óvodákban a mindennapi tevékenységekben, játékokban való részvétel;
- oktatás idősek számára (például számítógép-használat, nyelvtanítás);
- egyéb oktatásitevékenységek.

d) a kulturális és közösségi,

Kulturális, közösségi tevékenységek

- kulturális intézményekben múzeumpedagógiai vagy egyéb szolgálat elvégzése;
- közösségi tevékenységek: katonasírok gondozása;
- közgyűjteményben önkéntes feladatellátása;
- bölcsődékben, óvodákban, idősek otthonában stb. kulturális program szervezése (például bábjáték, amatőr színelőadás, versmondás, prózafelolvasás, mesemondás, éneklés).

e) a környezet- és természetvédelemi,

Környezet- és természetvédelmi tevékenységek

A környezet- és természetvédelmi tevékenységek szervezhetők nemzeti parkokban, erdészetekben, környezet- és természetvédelemmel foglalkozó civil és más szakmai szervezeteknél, továbbá önkormányzatoknál. A nemzeti parkok és erdészetek esetében fel kell venni a kapcsolatot a helyi intézmények vezetőivel és egyeztetni a lehetőségeket.

Minden esetben együttműködési megállapodás szükséges. Néhány javasolt tevékenység:

- parkrendezés, közösségi terek tisztítása, rendezése;
- biciklitároló javítása, festése, kerítésfestés;
- szociális intézmény környezetének rendezése, fa-és növényültetés, avarösszegyűjtése;
- környezettudatosságra, fenntartható fejlődésre vonatkozó programokban való részvétel, a programok népszerűsítése (iskola, civil szervezet honlapján, blog írása, szórólapok készítése stb.);
- megújuló energiaforrások fontosságát szolgáló programok népszerűsítése;
- Natura 2000 területek megóvásában részvétel;
- egyéb környezet- és természetvédelmi tevékenység.

f) a katasztrófavédelmi,

Katasztrófavédelmi tevékenység (felöleli a polgári védelmi tevékenységeket is)

Az e tárgykörbe tartozó tevékenységek olyan jellegűek, melyek kapcsán a helyi katasztrófavédelmi szervekkel kell felvenni a kapcsolatot, továbbá előzetesen tájékozódni kell a www.katasztrofavedelem.hu internetes elérhetőségen. Az ágazat kidolgozza ilyen irányú ajánlásait. Megemlítendő tevékenységi területek például a katasztrófavédelmi szervezetek napi teendőinek ellátásába való bekapcsolódás, közreműködés az éves, tervezhető feladatokból adódó tevékenységekben. Rendkívüli helyzetben a tanulók kompetenciahatárain belül végezhető tevékenységek ellátása, például árvízhelyzetben homokzsákok szállítása, töltése, épületek, ingóságok óvása, jelző- rendszer részeként feladatellátás, evakuált emberek tájékoztatása, segítése stb.

g) az óvodás korú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, tanulókkal, az idős emberekkel közös sport- és szabadidős tevékenység

Közös sport- és szabadidős tevékenység óvodáskorú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, továbbá idős emberekkel:

- közös programok nehézséggel élő kortársakkal; bölcsődésekkel, óvodásokkal, idős emberekkel: sport, kézművesség, játék, főzés, egyéb közös programok;
- életinterjú készítése idősebbekkel;
- közös programok (ünnepek, kézművesség, játék, farsang, közös műsor kialakítása, közös sütés, fodorászat).

A tanulót fogadó intézménynek az

a) pontban meghatározott tevékenységi területen minden esetben

b) pontban meghatározott esetekben szükség szerint mentort kell biztosítania.

Aki a jelentkezési lapján az egészségügyi területet megjelöli, még egy szülői hozzájáruló nyilatkozatot (ld. melléklet) is ki kell töltenie!

Közösségi szolgálati napló

A közösségi szolgálat teljesítését a tanulók a közösségi szolgálati naplójukban vezetik, amely alapján nyomon követhető, mikor, hol, mennyi időt fordítottak a különböző feladatok ellátására. A napló további fontos részét képezi, hogy a tanuló leírja a tapasztalatait, élményeit, magát a tevékenységet.

Bizonyítvány

Amennyiben a tanuló bizonyítványában nem szerepel az 50 órás közösségi szolgálat igazolása, a tanuló számára nem adható ki az érettségi bizonyítvány. Mivel a tanév augusztus 31-ig tart, ezért nyáron is van lehetőség ilyen tevékenységre. A következő tanév elején szeptemberben kell bemutatni a naplót az osztályfőnöknek, aki a bizonyítványban rögzíti a teljesített óraszámát.

Igazolás a közösségi szolgálat teljesítéséről

Az iskola abban az esetben állít ki igazolást a közösségi szolgálat teljesítéséről, ha a tanuló valamilyen okból intézményt vált, vagy másik intézményben érettségizik. Az igazolás arról szól, hogy az intézményváltásig a tanuló hány órát teljesített.

Ha iskolaváltás történik, a naplót akkor is viheti magával a tanuló, ugyanis tanévenként van lehetőség az igazolásra, így ebben az esetben a másik iskola fogja lepecsételni azt az évet.

A közösségi szolgálat elvégzéséről szóló dokumentumot addig kell megőriznie a tanulónak, míg nappali iskolarendszerű oktatásban részesülhet, illetve érettségi vizsgát tehet. A szolgálat elvégzése a bizonyítványban rögzítésre kerül.

Egyéb tudnivalók, határidők

A jelentkezési lap és a szülői nyilatkozat kitöltésének határideje 9. évfolyamon szeptember 15. napja, a dokumentumokat az osztályfőnököknek kell leadni.

A diákok értesítése a közösségszolgálati lehetőségekről a következő platformokon történik:

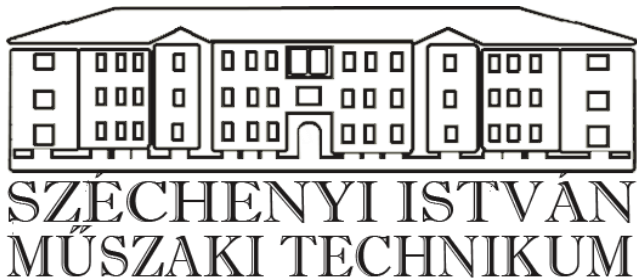
- osztályfőnökön
- iskolai hirdetőtáblákon
- honlapon
- facebook csoportban

A középiskolai nappali képzésben résztvevő és az érettségi vizsgát 2016. január1-ét követően megkezdő tanulók esetében az érettségi vizsga megkezdésének feltétele az 50 óra közösségi szolgálat teljesítése. A felnőttoktatás, felnőttképzés, esti tagozat keretében szervezett érettségi vizsga esetében közösségi szolgálatot nem kell teljesíteni. A sajátos nevelési igényű tanulók körében a szakértői bizottság ez irányú javaslata alapján a közösségi szolgálat teljesítésének kötelezettsége mellőzhető.

A tanuló nem hiányozhat közösségi szolgálatra hivatkozva tanóráról, az IKSZ tanórán kívüli tevékenység.

Ezen KÍVÜL egyéni teljesítések is megengedhetőek, de minden esetben a fogadó szervezetnek és az iskolánknak együttműködési megállapodást kell kötnie.

Ennek módja: A szervezetnek egy emailt kell küldenie a kozossegiszolgalat@gr-szechenyi.hu címre, melyet követően elküldjük a szerződésmintánkat. A megkötött együttműködési megállapodásokról az iskola honlapján lehet tájékozódni.

Székesfehérvári SZC
SZÉCHENYI ISTVÁN
MŰSZAKI TECHNIKUM

8000 Székesfehérvár, Budai út 45. | **OM: 203053/004**

FONTOS! Ha valaki az előre megbeszélte időpontban mégsem tud részt venni, akkor az illetékest lehetőség szerint előre értesítenie kell!

Egyéb kérdéseikkel forduljanak az osztályfőnökhöz, aki rövid határidőn belül tájékoztatja Önöket!

Tapasztalatokkal teli közösségi szolgálatot kívánunk!

Gulyás Zoltán
Igazgatóhelyettes